

POSTANOWIENIE

Konin, dnia 01-03-2021 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczącą sędzią Grażyna Ratajczyk

Protokolant p.o. sekr. sąd. Adrianna Piekarska

po rozpoznaniu w dniu 01-03-2021 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z wniosku N. C., J. C.

przy udziale M. C. (1)

o nakazanie wyjawienia przedmiotów spadkowych

postanawia:

1. nakazać uczestniczce M. C. (1) złożenie wykazu przedmiotów spadkowych po zmarłym w dniu 27.03.2020 r. D. C. s. E. i K., nieujawnionych w spisie inwentarza sporządzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K. R. S. w sprawie Kmn (...) - jeżeli są jej wiadome, z podaniem miejsca przechowania ruchomości oraz złożenia oświadczenia, że żadnego przedmiotu spadkowego wchodzącego w skład spadku po ww. zmarłym nie zataiła, ani nie usunęła;
2. nakazać uczestniczce M. C. (1) złożenie zapewnienia, że złożone oświadczenie oraz wykaz są prawidłowe i zupełne – według stanu na dzień śmierci D. C., tj. 27.03.2020 r.;
3. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawców w zakresie przez nich poniesionym.

sędzia Grażyna Ratajczyk

UZASADNIENIE

N. C. i J. C. złożyli wniosek o nakazanie uczestniczce M. C. (1) wyjawienia przedmiotów spadkowych wchodzących w skład spadku po zmarłym D. C., w szczególności poprzez : 1) złożenie oświadczenia, że żadnego przedmiotu spadkowego nie zataiła, ani nie usunęła, 2) złożenie pełnego wykazu przedmiotów spadkowych nieujawnionych w spisie inwentarza, jeżeli są jej wiadome, z podaniem miejsca przechowania ruchomości i dokumentów dotyczących praw majątkowych, jak również wyjaśnieniem podstawy prawnej tych praw, 3) złożenie umowy sprzedaży samochodu spadkodawcy marki P. (...), nr rej. (...), 4) złożenie zapewnienia, że złożone oświadczenie i wykaz są prawidłowe i zupełne.

Wnioskodawcy wskazali, iż wspólnie z uczestniczką są spadkobiercami ustawowymi D. C. zmarłego w dniu 27.03.2020 r., a przed Sądem Rejonowym w K. toczy się postępowanie w przedmiocie stwierdzenia spadku sygn.akt INs 442/20 oraz o zabezpieczenie spadku sygn.akt INs 456/20.

Wnioskodawcy wskazali, iż w dniu 06.07.2020 r. został sporządzony spis inwentarza przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.R. S. na skutek wniosku N. C. i J. C.. W spisie inwentarza nie zostały wymienione żadne ruchomości stanowiące wyposażenie domu spadkodawcy.

Wnioskodawcy wskazali, iż w sprawie o obniżenie alimentów toczącej się w roku 2018, spadkodawca podniósł, że po rozwodzie był zmuszony zakupić wyposażenie domu, przedkładał faktury zakupu, a żadna z tych ruchomości nie znalazła się w spisie inwentarza.

Wnioskodawcy podnieśli również, że umowa sprzedaży samochodu spadkodawcy marki P. (...) załączona do spisu inwentarza jest nieczytelna, a uwzględniając, że umowa została złożona w (...) w K. dopiero 12.06.2020 r., a zatem prawie 3 miesiące po śmierci spadkodawcy, nasuwa to uzasadnione wątpliwości po stronie wnioskodawców odnośnie daty zbycia pojazdu spadkodawcy.

Uczestniczka wniosła o oddalenie wniosku podnosząc, że na okoliczność przedmiotów spadkowych został sporządzony protokół przez Komornika Sądowego mgr R. S.. W oświadczeniu zawartym w protokole jest informacja, że uczestniczka żadnych innych przedmiotów spadkowych nie zataiła, a na rachunkach bankowych brak środków.

Co do żądania przedłożenia czytelnej umowy sprzedaży samochodu P. (...), nr rej. (...) – przedłożono czytelną kopię. Uczestniczka wskazała, że przedmioty wskazane w pkt II wniosku zakupione w roku 2016 i 2017 mają znikomą wartość – nie podlegają egzekucji. Telewizor zakupiony 28.01.2018 – wartość znikoma. Materac Majorka, na którym śpi uczestniczka nie podlega egzekucji, jako że „gdzieś trzeba mieszkać i na czymś spać”. Na rozprawie w dniu 01.03.2021 r. pełnomocnik wnioskodawczyni powołał się na art. 829 k.p.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

D. C. zmarł 27.03.2020 r. w miejscowości W., gdzie ostatnio stale zamieszkiwał. Jego spadkobiercami ustawowymi są : żona M. C. (1) (uczestniczka) oraz dzieci – N. C. i J. C. (wnioskodawcy).

bezsporne

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. M. S., do którego przesłane zostało postanowienie Sądu Rejonowego w K.z dnia 02.06.2020 r. sygn.akt INs 456/20 w przedmiocie zabezpieczenia spadku po D. C. nie sporządził spisu inwentarza, z uwagi na niezuzupełnienie przez wnioskodawców braków formalnych, o które zostali wezwani.

Dowód: pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.M. S. z dnia 30-12-2020 r. Kmn (...) wraz z załącznikami (k.50-54)

W dniu 06-07-2020 r. protokół spisu inwentarza na wniosek N. C. i J. C. został sporządzony przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.R. S. w sprawie Kmn (...). Przy czynnościach Komornika obecna była uczestniczka M. C. (1) wraz z r.pr. D. H..

W protokole spisu inwentarza Komornik wpisał, iż: „zmarły nie pozostawił żadnych ruchomości, w tym pojazdu wskazanego we wniosku, tj. samochodu m-ki P. (...) nr rej. (...), który został sprzedany 14.03.2020 r. zmarły nie pozostawił biżuterii, dzieł sztuki, przedmiotów wartości historycznej, antyków itp. Pozostawił jedynie wysłużone kilkudziesięcioletnie podstawowe przedmioty gospodarstwa domowego. Motorower W. nr rej (...) – bez wartości. Jedynym majątkiem spadkowym zmarłego była nieruchomość położona w W. (...) o nieustalonej wartości rynkowej. Zmarły nie pozostawił żadnych oszczędności”.

Protokół został podpisany przez sporządzającego go Komornika oraz przez uczestniczkę M. C. (1) i obecną przy spisie D. H..

Dowód: protokół Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.R. S. z dnia 06-07-2020 r. Kmn (...) (k.57).

Przesłuchana na rozprawie w dniu 01.03.2021 roku uczestniczka M. C. (1) zeznała, iż do protokołu sporządzonego przez Komornika nie były podawane ruchomości znajdujące się domu spadkodawcy, ponieważ mają niską wartość - niepodlegającą zajęciu komorniczemu. Uczestniczka nie potrafiła wyjaśnić, czy została poinformowana, że do spisu inwentarza winny być podane wszystkie składniki masy spadkowej i zobowiązania spadkodawcy wg stanu na dzień

śmierci spadkodawcy. Uczestniczka wskazywała na swoją bierną postawę odnośnie spisu podając, że wszystko udostępniła komornikowi i to on winien dokonać spisu.

Uczestniczka podała, że przedłożoną w Sądzie umowę kupna-sprzedaży samochodu (kopię sporządzoną przez kalkę) zgłosiła do (...) w K.12.06.2020 r.

Dokumenty, w oparciu o które sąd ustalił powyższy stan faktyczny nie budziły wątpliwości sądu, nie były również kwestionowane przez uczestników.

Stan faktyczny został również ustalony w oparciu o zeznania uczestniczki M. C. (1), w takim zakresie, w jakim uczestniczka udzieliła odpowiedzi na zadane pytania. Zeznanie uczestniczki co do okoliczności sporządzenia protokołu spisu inwentarza z dnia 06.07.2020 r. Sąd uznał za wiarygodne.

Uczestniczka nie podała jednak rzetelnego spisu ruchomości, ograniczając się do ogólnikowych stwierdzeń o braku wartości ruchomości pozostawionych przez spadkodawcę. Nie odniosła się również do przedstawionych przez wnioskodawców faktur (zakup zmywarki), ani braku w spisie inwentarza chociażby telewizora zakupionego ok. roku 2018.

Uczestniczka w sposób wymijający odniosła się również do kwestii gotówki za sprzedaż samochodu w wysokości 9000zł, które wg jej zeznań miała zostać przeznaczona przez spadkodawcę na spłatę „licznych zobowiązań”. Uczestniczka nie potrafiła jednak bliżej podać, o jakie zobowiązania chodzi (w spisie inwentarza znajduje się adnotacja o oświadczeniu uczestniczki o braku długów spadkowych).

Dowód: zeznania uczestniczki M. C. na rozprawie w dniu 01.03.2021 r.

Sąd pominął wniosek dowodowy zgłoszony przez pełnomocnika uczestniczki na rozprawie w dniu 01.03.2021 r. o przesłuchanie w charakterze świadka Komornika Sądowego R. S. na okoliczność sporządzenia spisu inwentarza, albowiem fakt sporządzenia spisu przez tegoż Komornika został potwierdzony dokumentem w postaci złożonego protokołu, a żadna ze stron nie kwestionowała, iż Komornik w protokole ujął majątek wskazany przez uczestniczkę M. C. (1). Tym samym przeprowadzenie tegoż dowodu – zwłaszcza że został on zgłoszony dopiero na drugim terminie rozprawy – zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania, a przesłuchanie Komornika w zakresie oczywistego faktu sporządzenia spisu inwentarza i niekwestionowania przez uczestniczkę, iż nie podała do protokołu m.in. ruchomości/wyposażenia domu, gdyż w jej ocenie nie miała takiego obowiązku z uwagi na ich niską wartość – niepodlegającą zajęciu, Sąd uznał jako nieprzydatny i nieistotny. Dlatego też dowód z przesłuchania Komornika Sądowego R. S. został pominięty.

Sąd zważył, co następuje.

Wniosek złożony przez wnioskodawców znajduje oparcie w przepisie art. 655 § 1 k.p.c., zgodnie z którym: „jeżeli po sporządzeniu spisu inwentarza zachodzi wątpliwość, czy zostały w nim zamieszczone wszystkie przedmioty należące do spadku i przedmioty zapisów windykacyjnych lub czy zamieszczone w spisie inwentarza długi spadkowe istnieją, sąd spadku z urzędu lub na wniosek spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego, wykonawcy testamentu, tymczasowego przedstawiciela lub wierzyciela spadku może nakazać spadkobiercy złożenie:

- 1) oświadczenia, że żadnego przedmiotu spadkowego nie zataił ani nie usunął oraz że nie podał do spisu inwentarza nieistniejących długów;
- 2) wykazu przedmiotów spadkowych nieujawnionych w spisie inwentarza, jeżeli mu są wiadome, z podaniem miejsca przechowania ruchomości i dokumentów dotyczących praw majątkowych, jak również z wyjaśnieniem podstawy prawnej tych praw;
- 3) zapewnienia, że złożone oświadczenie lub wykaz są prawidłowe i zupełne.”

Legitymacja wnioskodawców jako spadkobierców ustawowych zmarłego D. C. do wystąpienia z wnioskiem nie budziła wątpliwości i nie była przez uczestniczkę kwestionowana.

W przedmiotowej sprawie ocenie Sądu podlegał protokół spisu inwentarza sporządzony w dniu 06.07.2020 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K.R. S. w sprawie Kmn (...) na podstawie oświadczeń M. C. (1).

Zgodnie z przepisem art. 1031¹ § 1 i 3 k.c. : „Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, zapisobierca windykacyjny lub wykonawca testamentu mogą złożyć w sądzie albo przed notariuszem wykaz inwentarza. Wykaz inwentarza składany przed notariuszem zostaje objęty protokołem. **W wykazie inwentarza z należytą starannością ujawnia się przedmioty należące do spadku oraz przedmioty zapisów windykacyjnych, z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku, a także długi spadkowe i ich wysokość według stanu z chwili otwarcia spadku.**”

W myśl zaś art. 638⁸ k.p.c. „§ 1. W spisie inwentarza komornik zamieszcza przedmioty należące do spadku i przedmioty zapisów windykacyjnych, z zaznaczeniem wartości każdego z tych przedmiotów, oraz długi spadkowe ze wskazaniem wysokości każdego z nich.

§ 2. Wartość przedmiotów należących do spadku i przedmiotów zapisów windykacyjnych komornik ustala według stanu i cen z chwili otwarcia spadku, a wysokość długów spadkowych - według stanu z chwili otwarcia spadku.

§ 3. Komornik z urzędu ustala i zamieszcza w spisie inwentarza przedmioty należące do spadku, przedmioty zapisów windykacyjnych oraz długi spadkowe.

§ 4. W spisie inwentarza komornik wykazuje też wartość stanu czynnego spadku z uwzględnieniem wartości rzeczy i praw spornych.

§ 5. Przy sporządzaniu spisu inwentarza stosuje się odpowiednio przepisy art. 638⁴ § 1 i 3 oraz art. 947-949.”

Jak wynika zatem z ww. przepisów w spisie inwentarza winny zostać wymienione **wszystkie składniki majątkowe** (w tym ruchomości) według stanu i cen z chwili otwarcia spadku, a także długi spadkowe i ich wysokość według stanu z chwili otwarcia spadku, nie zaś jak twierdziła uczestniczka postępowania – tylko ruchomości podlegające egzekucji. Żaden z przepisów dotyczących spisu inwentarza nie daje bowiem podstaw do stosowania przy sporządzaniu spisu inwentarza powoływanego przez uczestniczkę przepisu art. 829 k.p.c.

W sprawie nie było sporne, iż w spisie inwentarza z dnia 06.07.2020 r. nie zostały ujęte i opisane w sposób umożliwiający ich identyfikację ruchomości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku, nie wskazano, czy spadkodawca pozostawił gotówkę (uwzględniając chociażby umowę sprzedaży samochodu spadkodawcy P. (...) złożoną do akt).

Wniosek o wyjawienie przedmiotów spadkowych składany na podstawie art. 655 § 1 k.p.c. służy usuwaniu wątpliwości co do prawidłowości sporządzonego spisu inwentarza. Wątpliwości te dotyczyć mogą tego, czy w spisie inwentarza zostały zamieszczone wszystkie przedmioty należące do spadku i przedmioty zapisów windykacyjnych lub czy zamieszczone w spisie inwentarza długi spadkowe istnieją. W razie takich uprawdopodobnionych wątpliwości, sąd spadku na wniosek lub z urzędu, może nakazać spadkobiercy złożenie stosownego oświadczenia, wykazu, zapewnienia (wyjawienie przedmiotów spadkowych) w celu wykrycia przedmiotów, które na skutek zatajenia lub usunięcia ich ze spadku zostały w spisie inwentarza pominięte, oraz w celu uzyskania pewności, czy wymienione długi istnieją w rzeczywistości. Potrzebę nakazania wyjawienia przedmiotów spadkowych, warunkuje zrodzona wątpliwość co do objęcia spisem inwentarza wszystkich przedmiotów należących do spadku, lub prawidłowego ustalenia długu spadkowego.

W stanie faktycznym niniejszej sprawie w ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wystarczający pozwoliło na uprawdopodobnienie, iż spis inwentarza z dnia 06.07.2020 r. jest co najmniej niepełny.

Uczestniczka złożyła co prawda czytelną kopię umowy sprzedaży samochodu spadkodawcy, nie wyjaśniła jednak w sposób niebudzący wątpliwości, co stało się z gotówką wskazaną w tej umowie w wysokości 9000zł. Uczestniczka nie czuła się również w obowiązku podania do spisu inwentarza ruchomości, tj. wyposażenia domu spadkodawcy, powołując się na art. 829 k.p.c. oraz niską wartość tych ruchomości (bez jej bliższego określenia). Uczestniczka wprost nie złożyła również oświadczenia, iż spis inwentarza podany do protokołu Komornika jest zgodny ze stanem istniejącym w chwili otwarcia spadku.

Mając powyższe na uwadze sąd na podstawie art. 655 § 1 k.p.c. w zw. z art. 1031¹ § 3 k.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

sędzia Grażyna Ratajczyk